

Herodias byla plná zloby proti Janovi, ráda by ho zbavila života, ale nemohla. Herodes se totiž Jana bál, neboť věděl, že je to muž spravedlivý a svatý, a chránil ho; když ho slyšel, byl celý nejistý, a přece mu rád naslouchal. Vhodná chvíle nastala, když Herodes o svých narozeninách uspořádal hostinu pro své dvořany, důstojníky a významné lidi z Galileje. Tu vstoupila dcera té Herodiady, tančila a zalíbila se králi Herodovi i těm, kdo s ním hodovali. Král řekl dívce: „Požádej mě o cokoliv chceš, a já ti to dám.“ Zavázal se jí přísahou: „O cokoli požádáš, dám tobě, až do polovice mého království.“ Ona vyšla a zeptala se matky: „Oč mám požádat?“ Ta odpověděla: „O hlavu Jana Křtitele.“ Spěchala ihned dovnitř ke králi a přednesla mu svou žádost: „Chci, abys mi ihned dal na míse hlavu Jana Křtitele.“ Král se velmi zarmoutil, ale pro přísahu před spolustolovníky nechtěl ji odmítnout. I poslal hned kata s příkazem přinést Janovu hlavu. Ten odešel, stal ho v žaláři a přinesl jeho hlavu na míse; dal ji dívce a dívka ji dala své matce. Když to uslyšeli Janovi učedníci, přišli, vzali jeho tělo a uložili je do hrobu.

První listopadový víkend se obvykle navštěvují hřbitovy a připomínají zesnulí – a my se dnes shromáždili u hrobu Jana Křtitele. Pamětní desku vypracoval evangelista Marek. Co nám podle něj Křtitelova památka připomíná? Je dobré se takhle ptát, protože příběh Křtitelovy popravky až příliš rozněcuje lidskou obrazotvornost. Obrazotvornost malířů, básníků i tvůrců baletních představení. A památku, čili připomínku Jana Křtitele často zatlačí do pozadí bezejmenná dcera královské intrikánky Herodiady. Dcera, jíž Josef Flavius (nikoli Nový Zákon) dává jméno Salome. Ve výtvořech podněcovaných lidskou obrazotvorností obsazuje posléze Salome hlavní roli, kdežto z biblického kazatele Božích soudů a zaslíbení se stává jen krvavá rekvizita, hlava na míse. Ne nadarmo však ta dcera Herodiady, tančící tanec, jímž zaslepí soudnost přítomných pánů, zůstává v bibli beze jména. V evangeliu funguje totiž jen jako pouhá propojka v ději. Záklopka, která sklapne, aby klaplo finále děje, jenž režíruje lidská nenávist a úporná neochota poddat se svědkům pravdy. Proto jsme se dnes shromáždili u hrobu s nápisem „Jan Křtitel“. **Připomíná Hlas**, volající na poušti. Hlas svědka posedlého blízkostí Boha živého, který tě konfrontuje s dosavadním způsobem žití. Hlas vytrhující z pohodlnosti a životní polovičatosti. Hlas, který otevírá nové výhledy a dosvědčuje – nic není ztraceno! Můžete se ze špíny svých ztraceností očistit, nechat se obmýt na znamení odpuštění a vyhlížet mocného Mesiáše.

Jenže tu jsou vždycky takoví, co tváří v tvář takovému hlasu řeknou své pyšné odmítavé NE. Ty nám nebudeš kecat do života. Ty nám nebudeš říkat, co děláme špatně a že nad našimi způsoby a rozhodnutími je ještě nějaká vyšší autorita. V příběhu Jana Křtitele je zastupuje Herodias. Manželka čtvrtkrále Heroda, který ji přebíral svému bratru, na čemž ona bezpochyby aktivně spolupracovala. Jan Křtitel proti tomu pozvedl hlas: Takovouhle svévoli proti Tóře si

nemůže dovolit ani čtvrtkrál s čtvrtkrálovnou! A ona ho pro tu kritiku začala nenávidět. Copak se nějaký nýmand ve velbloudí kůži může navázat do našich královských záměrů? Když evangelista vypráví svůj příběh, neohlíží se moc na historické realie (podle nich to spíš vypadá, že Křtitele nechal zavřít a posléze popravít spíš ten čtvrtkrál, protože ho podezíral z navádění ke vzpouře...). Ale o to víc se ohlíží na svatá Písma, tedy na Tóru a Proroky – a sobě i čtenářům vybavuje jejich konflikty. A tak jako měl slovný prorok Eliáš svou protivnici usilující mu o život v Achabově manželce Jezábel, má ji Jan Křtitel v Herodiadě.

Její příležitost nadešla, když její novopečený partner slavil v přítomnosti svých plukovníků a místodržících narozeniny. (Mimochodem, v Písmech se narozeniny slaví jen 2x – a pokaždé to skončí popravou. Mimo Heroda je slaví už jen egyptský faraó, který při té příležitosti nechal popravit svého pekaře.) Herodias sleduje manželovu opulentní narozeninovou párty a jako svůj dárek pošle dcerku, ještě děvčátko, aby rozjařenému králi zatančila. Král je uchvácen, neříká se přesně čím, tak to nebudeme řešit ani my, a jak je tím tancem rozparáděn, nenaslubuje sice modré z nebe, ale „*cokoli do půle království*“. Děvčátko se jde optat své nelítočné matky – ta je instruuje, že nejlepší výhra bude hlava Jana Křtitele – a král, byť možná v té chvíli vystřízlivěl, nemá kam ustoupit a nemůže se před společností shodit. Pošle kata – přikáže mu provést krvavou exekuci – a za chvíli se předává cena, hlava Jana Křtitele, která skončí u Herodiady. U té zavilé královny, která tak toužila Křtitele umlčet.

Kruh se uzavřel. Jenže můžeme tady skončit i my? U pomníku takového svědka, jakým byl Křtitel, zaznívají vždy znova otázky. Nechme je zazní i nyní: Mísa s hlavou, co to je za hrůzný chod? Jaký způsob vlády se tu vlastně oslavuje? V našem kostele občas lovci historie hledají hlavu Jáchyma Šlika, jednoho z popravených vůdců stavovského povstání. Možná by bylo užitečnější ptát se, mezi jaké vladaře se to zařadil ten, který ty hlavy přikázal stít a pak vystavit na mostecké věži?... Ale my se dnes shromáždili u hrobu Jana Křtitele, a proto se hlavně ptejme: Co Jan Křtitel? Jak prožíval tu náhlou poslední chvíli? Umíral s tím, že Ježíš je ten, který přijít má? Byla mu Ježíšova odpověď o blízkosti Božího království dostatečnou vzpruhou? Ujistila ho, že jeho celoživotní nasazení pro pravdu soudů Hových mělo smysl? O Boží království tu totiž jde. V kontrastu s královstvím čtvrtkrále Heroda. Kdyby evangelista ta dvě království – království vnitřně rozpolceného vladaře a království, jemuž připravuje cestu Jan a jehož blízkost hlásá Ježíš – nechtěl postavit do protikladu, sotva by nechal čtvrtkrále Heroda (ve skutečnosti figurku významu takového krajského hejtmána) nabízet té malé tanečnici *cokoli do výše poloviny království*.

Záměrně evangelista vypráví ten příběh tak, aby výslovně **kontrastoval s tím, co o Božím království** a Křtitelově a Ježíšově vztahu k němu už jako posluchači evangelia víme – anebo se zakrátko dozvíme. Malé tanečnici se říká *děvčátko, dcera Herodiady*. Podobně

je kapitolu předtím označována jako děvčátko 12letá dcera Jairova. Jenomže ta se díky Ježíšově příchodu stala ztělesněním toho, že moc blízkosti Božího království přemáhá i neúprosnost smrti a nářku. Zatímco dcera Herodiady se stala svědkyní násilné smrti a nenávisti, která vítězí nad životem i pravdou a láskou.

Oba, Ježíš i Herodes, dávají *přikazy*. Jenomže zatímco Ježíš přikazuje démonským silám, aby opustily okupovanou krajinu mučených lidských duší, Herodes umí dát jen příkaz k popravě.

Ježíš – těsně předtím než se vypráví náš příběh – *posílá* své učedníky, aby ve jménu Božího království uzdravovali, léčili, prostě vysvobozovali z moci zla. Herodes, ten umí poslat leda tak pro kata.

Taková konfrontace představitelů těch dvou království svědčí o tom, že evangelium není naivní. Počítá s realitou, kde poměry – a někdy i bytí či nebytí – určují intrikující Herodiady a zlu poddajní Herodové. S realitou, kde svědkům pravdy a očišťujícím Božích nároků není někdy dopřána ani čestná mučednická smrt, a místo toho se stanou obětí cynických hříček. Evangelium bere tyto poměry v počet – ale **nenechá se jimi udolat ani dohnat k rezignaci**.

Tuhle 1. neděli v měsíci obvykle slavíme večeři Páně. Dnes jako bychom měli před sebou její opak – bujarou narozeninovou pitku, jež se zvrhne ve vítězné slavení zlovolných intrikánů s hlavním chodem, hlavou na míse. Hodí se přitom večeři Páně vůbec připomínat? Hodí. Protože právě stolováním Ježíš na tuhle svévolnou popravu zareaguje.

Neslyšíme, že by Ježíš propukl v hněv ani byl zdrcen zoufalstvím. Odešel nejprve do samoty, aby tam posléze vzal chléb – díky činil – lámal a dával učedníkům – a tak sytil zástupy. To je skutečná odpověď na výsměch Božímu slovu, který představuje Janova poprava. Odpověď na potupný konec Jana Křtitele jako mocného svědka Mesiáše a jeho Království.

Tak Ježíš obnovuje důvěru a naději, že poslední slovo nemá království Herodovo – jež tak krutě semlelo Jana Křtitele – ale království Boží. Proto se právě u hrobu Jana Křtitele hodí končit nikoli rozhořčením nad tím, jak zlo světem vládne, ale **prosbou – Přijď Království tvé**. Stavíme se v něm po bok Ježíši i jeho statečnému předchůdci – a vyznáváme: Navzdor všem pyšným samolibcům, co šlapou po svědcích hlasu Božího – my toužíme po království pravdy a spravedlnosti. Navzdor všem rozpolceným panovníkům, co nedokážou zaručit spravedlnost kritikům bezpráví a svévole, prosíme *Přijď království tvé*. Navzdor lidské krátkozrakosti a naivitě, která včas neprohlédne intriky zlovolných, prosíme *Přijď království tvé*. Navzdor povrchnosti, která si hledí užít přítomné chvíle a neptá se, jaké životní usilování má skutečně smysl a budoucnost, prosíme *Přijď království tvé*. Navzdor všem papalášským mejdanům, schůzkám, pocitům nedotknutelnosti a beztrestnosti prosíme *Přijď království tvé*. Navzdor našim vlastním běsům, vnitřním Herodiadám a rozpolcenosti, která se neumí v pravý čas správně rozhodnout, prosíme *Přijď království tvé*. Navzdor vlastní rezignaci a ohlušenosti zprávami, co kde kdo komu zas provedl zlého prosíme *Přijď království tvé*. Navzdor planým

slibům, zklamaným očekáváním, strachu co svírá srdce prosíme *Přijď království tvé*. Neboť tak inspiruje víru nejen Ježíš, ale už ten, který mu připravoval cestu. Amen.

Pořad bohoslužeb

Pozdrav

Píseň 690,1+3

In: Z hlubin bezedných tě volám, Hospodine, Panovníku, vyslyš můj hlas! Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo obstojí, Panovníku? Ale u tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň. Skládám naději v Hospodina, má duše v něho naději skládá, čekám na jeho slovo. (Žalm 130)

Píseň 130

Modlitba

Voláme k tobě, Pane, zprostřed svých životů, plných nejrůznějších rozporů. Chceme na tebe očekávat, tušíme, že perspektiva, již otvíráš, je jedinečná – ale málokdy k tomu máme skutečnou odvahu. Rádi bychom pevně kráčeli po cestě následování, ale stahují nás nazpět pochybnosti, kam po ní dojdeme. Oslovuje nás, že víra znamená odvahu a svobodu k nezajištěnosti, ale tolikrát bychom chtěli, abys byl hlavně Bohem, který nám zajistí bezpečí a bezproblémový život. A přece nás nevzdáváš, věrný svým zaslíbením nás oslovuješ, dáváš i mezi námi vykvést ovoci Božího Království. Ježíšův příběh nás k této důvěře zve. Prosíme, daruj nám to okusit i dnes, tváří v tvář časům, které právě prožíváme. Smiluj se nad námi. Amen.

1. čtení Žalm 11

Píseň 692

text + kázání

Píseň *Přijď království tvé Sv 280*

Přijď království tvé ... Amen

Na dně mých sil – mám-li všeho dost - *Přijď království tvé...*
Vládne-li svévole – vládne-li bezpráví – vládne-li strach –
Přijď království tvé... K těm, kdo jsou vyčerpaní – k těm kdo slouží nemocným – k těm kdo povzbuzují – *Přijď království tvé...* K umírajícím – k osamělým – doprostřed bolesti – *Přijď království tvé...* Doprostřed pochybností – doprostřed úzkostí – navzdor rezignaci - *Přijď království tvé...*
Jako inspirace – k svědkům tvé pravdy – dát vyrůst naději – *Přijď království tvé...* Občerstvit svědectví – dát zaznít hlasu – dát vanout Duchu – *Přijď království tvé...* Do našich srdcí – do našich očí – do našich rukou – *Přijď království tvé...*
Do našich modliteb – do našich písní – pro naši víru – *Přijď království tvé...* Amen

Otčenáš

Ohlášení

Poslání

Herodiadina dcera se zalíbila Herodovi, a slyšeli jsme , co z toho povstalo. Apoštol Pavel jako Kristův svědek v listu Galatským vyznává: *Jde mi o přízeň u lidí, anebo u Boha? Snažím se zalíbit lidem? Kdybych se stále ještě chtěl líbit lidem, nebyl bych služebníkem Kristovým.* (Gal 1,10)

Požehnání

Jako poslední slovo evangelia praví Vzkříšený Pán: Já jsem s vámi – až do skonání času tohoto světa. Amen

Píseň 697,1-7+1